Dosarul nr. 1-196/2025
(1-25149407-38-1-23102025)

JUDECĂTORIA
ORHEI
SEDIUL REZINA

S E N T I N Ţ Ă
În numele legii

25 septembrie 2026 or.Rezina

Instanţa în următoarea componenţă:
Preşedintelui şedinţei, judecătorul Eugeniu Russ
Grefierilor Natalia Cemîrtan,
Doina Condrea,
Corina Cebotari

cu participarea:
Procurorului Petru Zmuncilă
Părților vătămate Tudor Calmîș
Tamara Calmîş
Reprezentantul legal al părților vătămate Vadim Calmîș
Avocatul părților vătămate Corina Peleavschi
Avocatul inculpatului Victor Polivenco
Inculpatului Vasile Calmîș
Interpretului Vera Cotovschi

examinând în şedinţă publică în procedura generală, în limba română, cauza penală de învinuire a lui:

Calmîș Vasile Vasile, născut la *****, originar și domiciliat în satul ***** raionul Telenești, moldovean, studii de specialitate, căsătorit, la întreținere 3 copii minori, supus militar, neîncadrat în cîmpul muncii, fără antecedente penale, cetățean a R. Moldova, IDNP *****

în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal,

Procedura de citare legală respectată.

Date cu referire la examinarea cauzei penale: 23.10.2025 – 25.09.2026.

Cu referire la materialele cauzei penale și a probelor administrate și cercetate în ședința de judecată, completul de judecată,

C O N S T A T Ă:

Fapta prejudiciabilă constatată.

1.1. *Inculpatul* ***Calmîș Vasile Vasile*** la data de 6 august 2025, acționând cu intenție directă, urmărind scopul de a rămâne ilegal în domiciliul sau reședința unei persoane, fără

consimțământul acesteia, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările acestora și admițând în mod conștient survenirea lor, a acționat în contradicție cu dispozițiile legale, neglijînd prevederile art. 29 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, conform căruia domiciliul și reședința sunt inviolabile, precum și cele ale art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care stabilesc că nimeni nu va fi obiectul unor imixtiuni arbitrare în viața sa privată, în familia sa și în domiciliul său, și ale art. 8 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul fiecărei persoane la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. Astfel, în lipsa acordului și contrar voinței lui Calmîș Tudor, proprietar al imobilului, el, adică Calmîș Vasile a refuzat să părăsească locuința situată în satul *****, raionul Telenești, cu numărul cadastral *****, în pofida solicitărilor repetate ale proprietarului, care i-a cerut în mod insistent să părăsească imobilul. De asemenea, Calmîș Vasile a pretins, în mod ilegal, că imobilul i-ar aparține, în care a locuit din vara anului 2022.

1.2. Astfel, prin actiunile sale intenționate ***Calmîș Vasile Vasile*** a comis o infracțiune prevăzută la art.179 alin.(1) Cod Penal, violarea de domiciliu, adică rămânerea ilegală în domiciliu sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-1 părăsi la cererea ei.

Privind procedura.

2. În ședința de judecată, procurorul, părțile vătămate, inculpatul și apărătorul acestora au pledat pentru examinarea cauzei în procedură generală, în şedinţă publică şi în limba de stat, având în vedere că inculpatul nu recunoaște fapta invocată în rechizitoriu şi încadrarea juridică adusă, iar în acest sens, în conformitate cu articolele 351 şi 352 din Codul de procedură penală, instanța de judecată a dispus examinarea cauzei penale în procedură deplină, în limba română, în şedinţă publică, cu participarea inculpatului.

Declaraţiile inculpaţilor în şedinţă de judecată.

3.1. *Inculpatul Calmîș Vasile Vasile,* fiind audiat în ședința de judecată a declarat că, nu recunoaște vina. La data de 06 august 2025 a fost ziua de naștere a fiicei sale celei mai mici. În ajunul zilei de 05 august 2025, Tudor Calmîș și Tamara Calmîș au revenit din Portugalia și au venit la domiciliu. Astfel, le-a deschis poarta și le-a permis accesul în gospodărie. Aceștia i-au solicitat cheile locuinței, pe care le-a înmânat, după care au intrat în casa nouă, construită de Tudor Calmîș în anul 1986. În următoare ziua, Tamara Calmîș a inițiat o discuție cu el și i-a comunicat că el și familia sa trebuie să părăsească definitiv locuința. În acel moment nu cunoștea că dreptul de proprietate asupra casei bunicului și asupra terenului aferent era înregistrat pe numele lor. Ca răspuns la solicitarea de a elibera locuința, a încercat să explice situația și le-a cerut să-i fie prezentate actele în temeiul cărora susțineau că imobilul le aparține. La afirmația lui Tudor Calmîș că întregul bun îi aparține, l-a întrebat în baza cărui temei juridic pretinde acest drept. Prin urmare Tudor Calmîș i-a comunicat că este unicul moștenitor, motivând că a fost singurul copil din familie. La ce i-a răspuns că bunicul său a avut mai mulți copii, respectiv mai mulți moștenitori legali, dintre care unii sunt în viață, iar alții au decedat. A menționat că Alexandra Cozma Calmîș, fiica cea mare a bunicului său, este decedată, însă existența celorlalți descendenți nu poate fi ignorată la stabilirea drepturilor succesorale. Mai mult tatăl său, Calmîș Vasile Cozma, l-a asigurat în repetate rânduri că drepturile asupra casei bunicului aparțin tuturor moștenitorilor. De asemenea, i-a comunicat că mai mulți dintre frați și-au exprimat acordul cu această poziție. Fratele său, Calmîș Nicolae Cozma, care locuiește în Federația Rusă, i-a

confirmat că în perioada aprilie 2022 – august 2025 a locuit în casa veche. Totodată, Calmîș Ivan Cozma, Calmîș Lidia și Șerbacov Vladimir au depus declarații autentificate notarial, pe care i li-au expediat, din conținutul cărora rezultă că nu au renunțat la drepturile lor succesorale. Menționează că, casa bunicului a constituit întotdeauna un bun al familiei. Din cunoștințele sale, nimeni nu a vândut-o și nimeni nu a înstrăinat-o. Între frați nu a avut loc partajul bunurilor succesorale, iar fiecare dintre ei au recunoscut existența unor drepturi egale asupra patrimoniului rămas după decesul bunicului. Din acest motiv, afirmațiile lui Tudor Calmîș potrivit cărora el ar fi unicul proprietar nu au corespuns realității, din punctul său de vedere. La data de 06 august 2025, după ce i s-a solicitat să părăsească locuința, i-a cerut lui Tudor Calmîș să-i prezinte actele care confirmă dreptul său de proprietate asupra casei și terenului. Acesta nu i-a prezentat niciun document care să justifice afirmațiile făcute și nici nu i-a oferit explicații cu privire la temeiul juridic în baza căruia susținea că este unicul proprietar. În cadrul aceleiași discuții, Tudor Calmîș i-a spus că va sesiza organele de poliție și că va plăti anumite persoane pentru a îl scoate împreună cu familia sa din locuință. Astfel, a perceput aceste afirmații ca fiind amenințări și a înțeles că intenția lui era de a îl determina să părăsească imobilul indiferent de voința sa. A mai declarat că, în perioada februarie–martie 2022, când se afla în Ucraina, a discutat telefonic cu Calmîș Vadim Vladimir. L-a întrebat dacă locuința bunicului este liberă și dacă se poate stabili acolo împreună cu familia sa. La ce Vadim i-a răspuns că locuința este liberă și că se poate întoarce. Ulterior, el, împreună cu soția și copiii săi, precum și fratele său Andrei împreună cu familia sa, au revenit în Republica Moldova. La data de 09 martie 2022, s-au stabilit inițial în casa nouă a lui Tudor Calmîș, deoarece casa veche era folosită pentru depozitarea diferitor bunuri. Tudor Calmîș le-a repartizat câte o cameră, una pentru familia sa și alta pentru familia fratelui său. După o perioadă de câteva luni, întrucât a venit sezonul rece și casa veche a fost eliberată, s-au mutat în acea locuință pentru a o putea încălzi și locui în condiții normale. Din acel moment a continuat să locuiască acolo împreună cu familia sa. Până în luna august 2025, nimeni nu i-a comunicat că Tudor Calmîș ar fi proprietarul exclusiv al casei și al terenului aferent și nimeni nu i-a solicitat să elibereze locuința. Abia după apariția conflictului a simțit necesitatea să verifice situația juridică a imobilului și să clarifice cine este proprietarul și în baza căror acte. În acest scop, la data de 08 august 2025, s-a adresat la primărie pentru a consulta actele referitoare la teren și la dreptul de proprietate, însă i s-a comunicat că nu i se poate pune la dispoziție aceste documente, deoarece nu are calitatea de moștenitor și în evidențele cărții de imobil figurează Tudor Calmîș. Ca urmare, primăria a refuzat să-i elibereze copiile sau alte acte. Ulterior, frații săi au adresat, prin poșta electronica cu o solicitare oficială către primărie pentru a obține explicații și documente privind temeiul în baza căruia Tudor Calmîș este înscris ca proprietar al locuinței. Menționează că, nu a cunoscut și nici nu i-a fost adus la cunoștință faptul că, în anul 1999, tatăl său ar fi renunțat la cota sa parte din imobil în schimbul unei sume de bani. Până la apariția conflictului din anul 2025 nu a avut cunoștință despre existența unei asemenea înțelegeri și nici nu a văzut vreun act care să confirme o astfel de tranzacție. A declarat că, în anul 2022, el și familia sa a locuit în gospodăria respectivă cu acordul membrilor familiei și fără ca șederea lor să fie condiționată de consimțământul exclusiv al lui Tudor Calmîș. Pe întreaga perioadă în care a locuit acolo, nimeni nu i-a comunicat că ocup locuința fără drept și nimeni nu i-a solicitat să o elibereze. De asemenea, a declarat că, la data de 06 august 2025, când i s-a cerut să părăsească locuința, s-a aflat într-o situație dificilă și a considerat că solicitarea adresată lui și familiei sale este nejustificată, întrucât nu i-au fost prezentate acte care să demonstreze dreptul exclusiv de proprietate invocat de Tudor Calmîș. Din acest motiv, a solicitat explicații și prezentarea documentelor relevante, însă acestea nu i-au fost puse la dispoziție. Referitor la

afirmațiile care i-au fost atribuite în timpul conflictului, a declarat că nu își amintesc exact cuvintele folosite de fiecare participant la discuție. Conflictul s-a desfășurat într-o stare de tensiune și este posibil ca unele expresii să fi fost percepute diferit de către cei prezenți. Cu toate acestea, menționează că solicitarea de a părăsi locuința a fost formulată într-o manieră pe care a considerat-o nejustificată și lipsită de un temei juridic care să-i fie prezentat. A mai indicat că, la momentul actual locuiește în casa veche în care s-a născut și în care a crescut. Această locuință a fost construită de bunicul său în anul 1965 și de-a lungul timpului, a constituit locuința familiei sale. Din acest motiv, a considerat că prezența sa în acel imobil este justificată și că are dreptul să locuiască acolo până la clarificarea situației juridice privind dreptul de proprietate și succesiunea asupra bunurilor rămase după bunicul său. A mai declarat că, începând cu data de 06 august 2025, după apariția conflictului privind locuința, a fost supus unor amenințări și presiuni din partea lui Tudor Calmîș. În opinia sa, aceste acțiuni au avut drept scop determinarea sa și a familiei sale să părăsească locuința. Totodată, i s-a comunicat că locuința ar urma să fie reparată și că, din acest motiv, trebuie să o elibereze. A perceput aceste afirmații ca fiind o modalitate de a îl obliga să părăsească imobilul înainte ca situația juridică privind dreptul de proprietate și succesiunea să fie clarificată. A precizat că toate demersurile pe care le-a întreprins ulterior au avut drept scop exclusiv clarificarea situației juridice a imobilului și verificarea actelor în baza cărora Tudor Calmîș susține că este proprietarul exclusiv al casei și al terenului aferent. Nu a urmărit să creeze conflicte și nici să încalce drepturile altor persoane, ci doar să obțină explicații și documente care să explice situația juridică a bunurilor în litigiu. A menționat că, până la apariția conflictului nu a avut cunoștință despre faptul că dreptul de proprietate asupra casei bunicului și a terenului aferent ar fi fost înregistrat exclusiv pe numele lui Tudor Calmîș. În toată această perioadă a avut convingerea că bunurile rămase după decesul bunicului fac parte din masa succesorală și că drepturile asupra acestora aparțin tuturor moștenitorilor legali. Nu a fost informat despre existența unei proceduri succesorale finalizate și nici nu i-au fost prezentate acte din care să rezulte că ceilalți moștenitori au renunțat valabil la drepturile lor succesorale. Din acest motiv, după apariția neînțelegerilor, a încercat să verifice situația juridică a imobilului prin adresări către autoritățile competente și prin solicitarea documentelor relevante. Nu a urmărit niciodată să ocupe fără drept locuința și nici să împiedice pe cineva să-și exercite drepturile. A locuit în acel imobil împreună cu familia sa având convingerea că acest lucru este permis și că situația juridică a bunurilor nu era clarificată între toți moștenitorii. În opinia sa, orice neînțelegere privind dreptul de proprietate trebuia soluționată pe cale legală, în baza actelor și a dispozițiilor legale aplicabile, și nu prin amenințări sau prin solicitarea de a părăsi imediat locuința. Precizează că, din momentul apariției conflictului, a încercat să discute cu Tudor Calmîș și cu ceilalți membri ai familiei pentru a identifica o soluție amiabilă și pentru a evita agravarea relațiilor dintre ei. În lipsa unei înțelegeri și a prezentării documentelor pe care le-a solicitat, a considerat necesar să-i apăr drepturile exclusiv prin mijloace legale și urmează că autoritățile competente să stabilească situația de fapt și de drept.

Poziţia succesorului părţi vătămate în şedinţă de judecată.

4.1. *Partea vătămată Calmîș Tudor* prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată care a fost audiat prin videoconferință a declarat că în anul 2022 în urma conflictului armat de la Ucraina la primit pe nepotul său Calmîș Vasile împreună cu soția sa temporar la domiciliul său din sat. Mihălașa r-nul.Telenești. În anul 2023 l-a preîntâmpinat pe Vasile Calmîș că are intenții să se

întoarcă în țară, să fac reparație la casă și să locuiască acolo. La ce Calmîș Vasile i-a zis că el de acolo nu se duce deoarece este casa lui. Menționează că, șa acea casă au trăit cu fratele Vasile Cozma Calmîș, iar din anul 1985-1986 el a trăit singur la acea casă. După a apărut și fratele. Astfel au împărțit casa în două, el și-a făcut ușă pe o parte, iar fratele pe altă parte de casă. Ulterior fratele i-a spus că pleacă de acolo, dar să-i achite partea lui din casă ca să-i rămînă lui. Astfel au fost la primărie și au făcut o recipisă, unde fratele a luat bani și s-a dus. Menționează că asupra întregului imobil a devenit proprietar în anul 2001 și anume s-a făcut titlu pe casă și pe teren. Din anul 2001 până în anul 2022 de casă a avut grijă el și familia sa. Astfel i-a cerut nepotului Vasile Calmîș în 2024 să plece de acolo, însă ultimul a refuzat. A mai menționat că în perioada anului 2022 nepotul Vasile l-a rugat să-i facă acte când pentru ca să primească bani ca refugiat. Astfel i-a permis nepotului său să locuiască în casă temporar până când o să-și găsească să stea în altă parte și își va face actele să plece la Italia la părinți lui. În prezent Vasile Calmîș locuiește în casa sa în sat. Mihălașa r.Telenești, împreună cu soția și 3 copii. A mai indicat că, în acea gospodărie sunt două case și anume casa nouă care a construit-o el și casa bătrânească care a fost construită în anul 1965. Fratele său, care este tatăl inculpatului a plecat din casa bătrînească în anul 1993-1994. A mai indicat că, în anul 2024 i-a spus nepotului să plece din casă și el cunoștea că actele la casă sunt pe numele său (Calmîș Tudor). Când i-a cerut nepotului să iasă din casă, i-a cerut să iasă anume din casa bătrânească. A mai indicat că, în timpul când s-a întocmit recipisa a întrebat de toți frații și de surori dacă nu sunt împotrivă să-i rămînă lui casa, la ce ei toți erau de acord. A mai declarat că, a primit careva ajutoare financiare că la primit pe nepotul său ca refugiat și anume primit fiul său Vadim cîte 500 lei pe 3-4 luni. Pînă la 06.08.2025 el personal nu a spus lui fratele Vasile că casa bătrânească cu nr. cadastral 02 la urmă îi aparține lui după acte fiindcă nu vorbește cu el. Pînă în august 2025 i-a comunicat obiecțiile în privința lui nepotului Vasile Calmîș că locuiește în gospodăria sa. La momentul depuneri plângerii el era proprietarul al casei bătrânești. După scrierea cererii au fost careva tentative ca să se împace cu nepotul Vasile Calmîș.

4.2. *Partea vătămată Calmîș Tamara* prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată care a fost audiată prin videoconferință a declarat că, până a pleca peste hotarele Republicii Moldova, a locuit în sat. Mihălașa-Nouă r.Telenești în gospodăria lor împreună cu soțul Tudor Calmîș și copii Vadim, Alina și Grigore. Gospodăria din sat. ***** este formată din casa noua, casa părintească și în împrejurul casei este o bucătărie de vară. Menționează că în timpul când s-au căsătorit casa părintească bătrânească era pe teritoriu gospodăriei, era locuibilă dar părăsită, era veche și au făcut reparație ca să poată locui acolo. După căsătorie a locuit cu ei și fratele Vasile Cozma Calmîș împreună până ce ei au plecat în perioada anului 1986-1987, în Federația Rusă după care sau întors și au mai trăit cu ei aproximativ un an sau doi după care au aplecat în Ucraina în 1993-1994. După ce ei au construit casa nouă și s-au mutat în ea. Menționează că, fratele Vasile a plecat în 1993-1994, iar în anul 1999 el sa întors din Ucraina în Moldova și le-a propus să cumpere partea lui de casa sau el va vinde altora. Astfel, ei i-au suma cerută, iar ca urmare s-a întocmit o recipisă. După care a plecat și nu l-a mai văzut până la nunta copiilor săi în 2015. Pe nepotul Calmîș Vasile Vasile îl cunoaște de mic de când a plecat din Moldova. În luna februarie anului 2022 a venit nepotul Calmîș Vasile Vasile din Ucraina împreună cu familia lui soția și cu copii. În anul 2024 ia cerut lui nepotul Vasile ca să plece de acolo, însă ultimul a refuzat. De la bun început nepotul Vasile nu a pretins la absolut nimic, nu a zis nimic că are drepturi la casă. Din anul 1999 până în prezent Calmîș Vasile sau familia lui, în acesta perioadă până la război nu a pretins la casă. Familia lui Calmîș Vasile în această perioadă

a făcut vizite la casa sa, la căsătoria fiicei a fost fratele Calmîș Vasile cu soția Calmîș Nina, a fost Calmîș Andrei cu soția, prin urmare Calmîș Vasile a cunoscut cine este proprietarul casei. Pînă în anul 2001 până când soțul său a devenit proprietarul a casei nu au mai existat careva acte de proprietate. A mai menționat că, din luna august 2024 nepotul Vasile refuză să părăsească casa veche.

5. *În dezbateri judiciare, procurorul a solicitat recunoaşterea culpabilă a inculpatului Calmîș Vasile Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal şi în susţinerea acuzării, a fost audiat martorul şi au fost cercetate nemijlocit în şedinţă de judecată următoarele mijloacele de probă:*

1. Declaraţiile martorilor.

Martorul ***Calmîș Vadim***, prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că în anul 2022 când s-a început războiul în Ucraina, verișorul său Vasile a hotărât ca să vină în Moldova. Astfel a venit Calmîș Vasile cu soția și copii. Au locuit o perioadă de timp, pe urmă au plecat în Italia și au revenit în iulie 2024. Atunci au întrebat dacă pot locui un pic fiindcă vor perfecta actele și vor pleca înapoi în Italia, la ce el i-a spus că nu sunt probleme, fiindcă sunt rude și nu locuia nimeni, dar pe parcursul tipului li s-a spus că vor să facă reparație și ar fi bine ca să părăsească domiciliul. În anul 2024 li s-a spus, dar în anul 2025 au venit părinții și trebuiau ca să elibereze casa și de atunci s-a început conflictul între ei. Vasile a zis că este casa buneilor și prin urmare este casa lor și nu se duc. Ulterior părinții săi, iarăși i-au mai spus odată, de două ori, dar ei n-au acționat. Menționează că, prima oară când lisa comunicat să părăsească casa era în august 2024, și atât nu am mai intervenit cu presiuni, și deja când au revenit părinții în luna august 2025. Menționează că, în această ogradă a fost casa bunelului Calmîș Cozma și sunt două case. Părinții au construit în anul 1986, iar buneii au decedat în anul 1983. În acea perioadă Calmîș Vasile Cozma a locuit un pic în casa bunelului, apoi ei s-au dus în Ucraina, au mai fost în Rusia, apoi în Ucraina, apoi tatăl lui Calmîș Vasile Cozma a revenit înapoi, cu propunerea de a vinde partea lui părintească și pământ fără nici un act confirmativ că ar fi a lui acea bucata, însă parinții fiindcă tot au mai fost în conflicte pe timpuri, au avut de cuviință ca să cumpere și au cumpărat, au facut o recipisă la primărie după cum era pe timpul acela în anul 1999. Ei de atunci au plecat și în toți anii aceștea, Calmîș Vasile Cozma și cu Calmîș Nina frecvent au mai venit în vizită, au văzut că sunt lucrări, sunt schimbări, însă niciodată nu au intervenit că asta e bunul lor. În prezent Calmîș Vasile locuiește în casă contrar voinței proprietarilor.

5.2. Mijloace de probă administrate în faza de urmărire penală şi anume:

- *ordonanță și procesul-verbal de ridicare, acțiune procesuală efectuată la 17 august 2025, în cadrul căreia de la partea vătămată Calmîș Tudor au fost ridicate în copie următoarele documente:* Cerere din 11.08.2025 adresată Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI, Direcția Regională Centru - 1 filă; Titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren (seria 0901230032, eliberat la 24.09.2001, cu plan actualizat la 14.12.2001) - 1 filă; Recipisă din 05.07.1999, întocmită ograf în or. Telenești, prin care Calmîș Vasile Cozma renunță la drepturile asupra casei părintești și terenului aferent în favoarea fratelui Tudor Calmîs - 1 filă; Decizia (РЕШЕНИЕ) nr. 6/4 din 26.06.1986, emisă de Comitetul Executiv al Sovietului raional de deputați ai poporului din Telenești, privind atribuirea terenului către Calmîș Feodor Cozmovici - 1 filă (f.d.36-37, vol.I);

- *procesul-verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 17 august 2025,* potrivit căruia: „obiectul examinării copiile documentelor ridicate la 17 august 2025 de la partea vătămată Calmîș Tudor vizează un bun imobil situat în satul *****, raionul Telenești. Cerere din 11 august 2025. Titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Recipisă din 05 iulie 1999. Decizia (РЕШЕНИЕ) nr. 6/4 din 26 iunie 1986 (f.d.42, vol.I);
- *ordonanța și procesul-verbal de ridicare, acțiune procesuală efectuată la 21 septembrie 2025,* în cadrul căreia de la cet. Calmîș Vadim Tudor, născut la 03.11.1986, domiciliat în mun. Chișinău, str. Albăstrele 9/1, ap. 46, reprezentatul părților vătămate Calmîș Tudor și Calmîș Tamara, au fost ridicate următoarele documente relevante cauzei penale: copia răspunsului Direcției regionale Centru a Inspectoratului General pentru Migrație nr. 5/1-C842/25 din 11.09.2025, vizând protecția temporară acordată cetățănilor Ucrainei Kalmysh Vasyl, Bridihina Iryna, Kalmysh Kuzma, Bridihina Victoria (f.d.45-47, vol.I);
- *procesul-verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 17 august 2025,* potrivit căruia: „Obiectul examinării îl reprezintă copia răspunsului Direcției Regionale Centru a Inspectoratului General pentru Migrație nr. 5/1-C842/25 din 11.09.2025, vizând protecția temporară acordată cetățenilor Ucrainei Kalmysh Vasyl, Bridikhina Iryna, Kalmysh Kuzma și Bridikhina Victoria - 1 filă, ridicată la 21 septembrie 2025 de la cet. Calmîș Vadim, reprezentantul părților vătămate Calmîș Tudor și Calmîș Tamara. Documentul este emis pe antet oficial al Inspectoratului General pentru Migrație, Direcția Regională Centru, poartă semnătura olografa a comisarului-șef Veaceslav Patraș și ștampila „ Copia corespunde originalului ”. Din conținut rezultă că solicitarea lui Calmîș Tudor Cuzma, depusă la 11.08.2025, a fost examinată. Se confirmă că cetățenii Ucrainei menționați, beneficiari ai protecției temporare, nu sunt înregistrați la reședința indicată (domiciliul lui Calmîș Tudor), ci doar au declarat formal această adresă, pe propria răspundere, fără a locui efectiv la fața locului. Documentul stipulează că nu se impune radierea din evidență la solicitarea proprietarului, întrucât înregistrarea nu produce efecte juridice asupra dreptului său de proprietate. În consecință, documentul oficial examinat confirmă că persoanele nominalizate nu figurează ca înregistrate legal la domiciliul părții vătămate și că adresa indicată nu afectează dreptul de proprietate al acesteia. Acest înscris constituie mijloc material de probă, în sensul art. 93 și art. 157 Cod de procedură penală, și urmează a fi anexat la materialele cauzei penale nr. 2025350138” (f. d.48, vol.I);
- *scrisoarea Primăriei Telenești nr. 475, transmisă ca răspuns la interpelarea nr. 34/53-5670 din 16.09.2025,* cu anexe copiile extraselor din Registrul de evidență a gospodăriilor pentru anii 1973-2021, în număr de 15 file din conținutul căreia rezultă următoarele: „Proprietarul bunului imobil cu numărul cadastral *****, conform Registrului bunurilor imobiliare, este înregistrat ca fiind cet. Calmîș Tudor Cozma, în baza titlului de autentificare a deținătorului de teren din data de 10.12.2001. Cet. Calmîș Vasile Vasile, născut la *****, locuiește efectiv în satul Mihala-șa Nouă, raionul Telenești, în gospodăria cet. Calmîș Tudor Cozma, care este unchiul său. Conform Registrului de evidență a gospodăriilor populației pentru perioada 2017-2021, nr. 5, pag. 57, cont personal 437, sunt înregistrați Calmîș Tudor Cozma, n. 28.03.1965, și soția sa, Calmîș Tamara Simion, n. 27.02.1967. Primăria orașului Telenești nu deține informații că cet. Calmîș Vasile Vasile, n. *****, ar deține viză de domiciliu sau de reședință provizorie la adresa menționată. ” (f.d.9, vol.I);
- *Extrasul din Registrul bunurilor imobile *****,* în care este indicat că, proprietarul bunului imobil este cet. Calmîș Tudor Cozma (născut la 28.03.1965), temeiul înscrierii fiind Extrasul nr. 261 din 16.11.2001 (f.d.11, vol.I).

- ***Documente:*** Copia Cererii din 11.08.2025 adresată Inspectoratului General pentru Migrațiune al MAI, Direcția Regională Centru - 1 filă; Titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren (seria 0901230032, eliberat la 24.09.2001, cu plan actualizat la 14.12.2001) - 1 filă; Recipisă din 05.07.1999, întocmită olograf în or. Telenești, prin care Calmîș Vasile Cozma renunță la drepturile asupra casei părintești și terenului aferent în favoarea fratelui Tudor Calmîș - 1 filă; Decizia (РЕШЕНИЕ) nr. 6/4 din 26.06.1986, emisă de Comitetul Executiv al Sovietului raional de deputați ai poporului din Telenești, privind atribuirea terenului către Calmîș Feodor Cozmovici - 1 filă, ridicate la 17.08.2025 de la partea vătămată Calmîș Tudor, anexate prin ordonanța din 17.08.2025. (f.d.43-44, vol.I); Copia scrisorii Direcției regionale Centru a Inspectoratului General pentru Migrație nr. 5/1-C842/25 din 11.09.2025 - 1 filă, ridicat la 21.09.2025 de la reprezentantul Calmîș Vadim, anexată prin ordonanța din 21.09.2025 (f.d.49-50, vol.I); Scrisoarea Primăriei Telenești nr. 475 din 19.09.2025, transmisă ca răspuns la interpelarea nr. 34/53-5670 din 16.09.2025 - 1 file, cu anexe copiile extraselor din Registrul de evidență a gospodăriilor pentru anii 1973-2021, în număr de 15 file, anexate prin ordonanța din 23.09.2025 (f.d.68-69, vol.I);Extras din Registrul bunurilor imobile ***** pe o filă, în cadre este indicat că, proprietarul bunului imobil este cet. Calmîș Tudor Cozma (născut la 28.03.1965), temeiul înscrierii fiind Extrasul nr. 261 din 16.11.2001, anexate prin ordonanța din 23.09.2025 (vol.I).

5.3. În cadrul cercetării judecătorești, de către partea apărării a fost solicitat să fie audiați următorii martori:

5.3.1 *Martorul Sîrghi Vasile* prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că pe familia Calmîș o cunoaște deoarece locuiește în vecinătate. Menționează că pe gospodăria lui Calmîș sunt două case una nouă și una veche.Vasile Calmîș locuiește în casa veche. În august 2025 după câte își amintește Vasile Calmîș locuia în casa veche. În acea gospodărie Tudor și Tamara Calmîș au locuit în casa nouă. Pe Nina și Vasile Calmîș îi cunoaște că au locuit în casă veche în anii 1992-1993-1994, deoarece el personal le-a dus piatră și ei au făcut acolo fundamentul la o casă, cu beci. Nu a știut că Tudor și Tamara sunt proprietarii la acea casă. Nu cunoaște că Calmîș Vasile Cozma iar fi vândut partea de gospodărie lui Tudor Calmîș. Din anul 2001-2025 nu cunoaște dacă Vasile Cozma Calmîș a pretins la acea gospodărie. Proprietarul casei noi e Tudor Calmîș iar pe cea veche nu cunoaște cine e proprietarul.

5.3.2 *Martorul **Calmîș Nina*** prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că în luna august 2025 ea nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, însă a fost telefonată de fiul său Calmîș Vasile și a întrebat-o în baza căror acte Tudor Calmîș i-a cerut să părăsească casa din s.Mihălașa deoarece e casa buneilor săi, precum și faptul că în acea casă au locuit și ei din anul 1986 când au început a ridica o anexă, iar în anul 1996 au plecat în Ucraina la muncă ca să finiseze reparația în casa părintească. În timp ce locuiau în Ucraina soțul s-a îmbolnăvit în 1999-2000 și ca urmare ei foarte rar veneau în Republica Moldova, precum și aveau datorii mari. Astfel auzind că Tudor Calmîș i-a comunicat că e casa lui, ea a trimis o scrisoare la Primăria Telenești ca să-i dea un răspuns în privința la documentele la casă, însă nu a primit nici o informație. Menționează că, actele pe casă le-a primit la sfârșitul lunii septembrie 2025 și era că terenul era înregistrat pe Tudor Calmîș, dar casa bătrânească nu era înregistrată pe acte. Indică că, pe teritoriu dat este o casă nouă, casa părintească, o bucătărie de vară și o construcție. Fiul ei Vasile Calmîș în august 2025 locuia în casa părintească cu nr. cadastral ultimele cifre 02. Vasile Calmîș a considerat să se ducă în casa părintească deoarece este casa comună. Menționează că,

în privința la recipisă nu a vorbit cu soțul, iar despre această recipisă a aflat din materialele cauzei la poliție. Cunoaște că soțul a împrumutat 200 dolari când era bolnav, însă soțul ei nu a confirmat ca ar fi vândut partea lui din casă. A mai indicat că, până la caz nu cunoștea că toată proprietatea o deține Calmîș Tudor, dar pe 29.09.2025 a aflat că teritoriu îi aparține lui Tudor Calmîș, iar de case a aflat la începutul anului 2026. Nu cunoaște dacă Calmîș Tudor i-a permis lui Vasile Calmîș să locuiască în casă. În august 2025 a aflat că Calmîș Tudor i-a solicitat lui Vasile Calmîș cu familia sa să părăsească casa, însă Vasile Calmîș nu a dorit să părăsească casa fiindcă nu cunoștea că casa îi aparține lui Calmîș Tudor. A mai indicat că, în anul 1999 soțul a fost singur în Moldova și a luat un împrumut de 200 dolari de la Tudor Calmîș. Concretizează că, Vasile Calmîș când a venit în Republica Moldova cu familia,Vadim Calmîs i-a permis să locuiască în acea casă. În perioada anilor 1999-2022 a fost ocazional la casa părintească.

5.3.3 *Martorul* ***Morcan Victor*** prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că, în august 2025 în casa vecină locuia Calmîș Vasile și feciorul său. În acea gospodărie erau două case, iar Vasile Calmîș locuia în casa veche. A mai indicat că, părinții inculpatului Vasile Calmîș au locuit de acolo de mici. Au făcut ceva reparație la casa bătrânească, dar nu ține minte când. Au făcut o temelie în ogradă, la casa bătrânească au făcut o ușă. În august 2025 i-a văzut pe Tudor Calmîș pe Tamara Calmîș și pe Vadim Calmîș la acea casă. Tudor Calmîș, Tamara Calmîș și Vadim Calmîș nu i-au spus că sunt proprietarii acelei case. A mai indicat că, îînă în 2022 au locuit în acea casă Tamara Calmîș cu Tudor Calmîș. Nu a participat la careva discuții în care Tudor Calmîș cu Tamara Calmîș i-a solicitat lui Vasile Calmîș să părăsească acea gospodărie.

5.3.4 *Martorul* ***Țurea Sergiu*** prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că este vecin cu Calmîș Tudor și Calmîș Tamara, iar pe acel teren sunt construite două case una construită de părinți și una nouă construită de Tudor Calmîș. În august 2025 locuia în acea casă Vasile Calmîș cu tatăl lui și familia lui. De casa nouă nu a văzut ca inculpatul să se folosească. Calmîș Vasile locuiește în acea casă cu familia sa de când s-a început conflictul din Ucraina. Nu cunoaște dacă lui Calmîș Vasile i-a permis cineva să locuiască în acea gospodărie. Nu cunoaște că Calmîș Vasile să fi vândut partea lui de casă lui Calmîș Tudor și nici nu cunoaște că proprietarul acelei gospodării cu toate bunurile este Calmîș Tamara și Tudor. Cunoaște de faptul că Tudor Calmîș i-a zis lui Vasile Calmîș să părăsească gospodăria, iar acest fapt l-a aflat de la Calmîș Vasile cu aproximativ 2-4 luni în urmă.

5.3.5 *Martorul* ***Morcan Valerian*** prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că este vecin cu inculpatul Calmîș Vasile. În acea gospodărie sunt două case. Una veche și una nouă. Vasile Calmîș locuiește în casa veche care a fost construită de bunelul lui pe nume Calmîș Cozma. Calmîș Vasile aproximativ de 4 ani locuiește în acea gospodărie. Nu cunoaște dacă Calmîș Vasile i-a vândut partea lui de casă în 1999 lui Calmîș Tudor. Nu cunoaște dacă Tudor Calmîș i-a permis lui Vasile Calmîș să locuiască în acea gospodărie când s-a început conflictul în Ucraina.

5.3.6 *Martorul* ***Bridikina Irina*** prin expunerea factologică, după depunerea jurământului în ordinea prevăzută de art. 108 din Codul de procedură penală, în şedinţă de judecată a declarat că în ajun de 6 august 2025 seara a venit Calmîș Tamara și Tudor în țara, iar pe 6 august dimineața ei au venit la ușă la casa bătrînească unde ei locuia și i-au chemat să discute. În această conversație Tudor și Tamara Calmîș vorbeau cu ton ridicat și agresiv, în limba română. Calmîș Tudor se adresa în adresa soțul său Vasile cu cuvinte necenzurate și i-a solicitat ca să părăsească

gospodăria. În timpul acestei certi soțul ei Vasile a cerut de la Tudor Calmîș actele la casă, dar Tudor Calmîș a refuzat să le arăte. Soțul i-a zis lui Tudor Calmîș ca să cheme poliția și să le arate lor actele la casa din care ei îi alungau. Menționează că în timpul cîmnd au venit din Ucraina, Vasile la întrebat pe Vadim pe telefon dacă casa bunelul e liberă și Vadim a zis că da. Din anul 2022 nu a auzit de la Vadim, Tudor sau Tamara Calmîș că ei sunt proprietarii la acea gospodărie. A mai indicat că, inițial în anul 2022 când au venit în Moldova au locuit în casa nouă, iar după o lună Tudor Calmîș i-a rugat să se mute în casa veche. De la început cu Tamara și Tudor Calmîș au fost în relație buneă până în august 2025. Nu confirmă că soțul său Vasile și-a cerut permisiunea de a locui în casă, însă Vadim Calmîș i-a propus să locuiască în acea casă. Confirmă faptul că Tudor Calmîș la rugat pe Vasile Calmîș să părăsească gospodăria în august 2025. Nu cunoaștea că Vasile Cozma Calmîș a vândut partea lui de casă lui Calmîș Tudor. Nu a aflat cine e proprietarul casei până în momentul când sa pornit dosarul penal.

5.4. În cadrul cercetării judecătorești, la solicitarea părții apărării a inculpatului a fost examinată înregistrarea video efectuată la data de 06.08.2025, între inculpatul Calmîș Vasile și părțile vătămate Calmîș Tudor și Tamara, din care rezultă că, discuția de duce în limba română de către toate părțile, iar părțile vătămate explică faptul că ei sunt proprietarii gospodăriei, iar inculpatul refuză să părăsească gospodăria dată.

5.5. În continuare, în dezbateri judiciare, de către apărătorul Victor Polivenco a fost solicitată emiterea unei sentinţe de achitare din motiv ca acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii, or inculpatul locuiește în casa care a aparținut buneilor săi și prin urmare consideră că are acest drept de a locui în această casă.

Analizând coroborat probele administrate în cursul cercetării judecătorești și în faza de urmărire penală, instanța reține următoarele:

6.1. Potrivit Recomandării nr. (94)12 a Comitetului de Miniştri către statele membre ale Consiliului Europei privind independenţa, eficienţa şi rolul judecătorului, judecătorii au obligaţia şi trebuie să deţină puterea de a exercita responsabilităţile judiciare ce le revin în scopul de a se asigura de aplicarea corectă a legii şi instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient şi rapid.

6.2. Potrivit art. 50 din Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracţionale şi a persoanelor care le-au săvârşit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Conform art. 51 din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârşită, iar componenţa infracţiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

În conformitate cu dispozițiile art. 8 din Codul de procedură penală, precum şi cu cele ale art. 21 din Constituţia Republicii Moldova, orice cetăţean beneficiază de prezumţia de nevinovăţie, deschiderea unei proceduri judiciare penale – prin începerea urmăririi penale – nefiind posibilă decât în condiţiile prevăzute de lege.

La adoptarea unei hotărâri de condamnare, până la rămânerea definitivă, inculpatul are statutul de persoană nevinovată; la pronunţarea unei decizii judecătoreşti de condamnare, prezumţia de nevinovăţie este răsturnată cu efecte *„erga omnes”*, iar soluţia magistraţilor trebuie să se bazeze pe probe certe de vinovăţie, iar în caz de îndoială, ce nu poate fi înlăturată prin probe, trebuie să se pronunţe o soluţie de achitare.

Potrivit art. 93 din Codul de procedură penală, probele sânt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei infracţiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei, precum şi la stabilirea altor împrejurări

importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: declaraţiile bănuitului, învinuitului, inculpatului şi etc.

În acest context prin prisma alin. (4) art. 100 din Codul de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, fiind analizate probele administrate, coroborarea lor cu alte probe, necesitatea administrării de noi probe și verificarea sursei de proveniență a acestora.

Prin urmare, fiind cercetate în conformitate cu art. 101 alin. (l) şi (2) din Codul de procedură penală în cumul probele administrate în cadrul urmăririi penale, se constată că acestea sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, nefiind stabilite anumite contradicţii esenţiale şi semnificative între probele cu martori şi cele materiale.

Conform art. 384 din Codul de procedură penală, instanţa hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinţei de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentinţa se adoptă în numele legii. Sentinţa instanţei de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată. Instanţa îşi întemeiază sentinţa numai pe probele care au fost cercetate în şedinţa de judecată.

În conformitate cu art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 din Codul de procedură penală, sentinţa de condamnare se adoptă numai în condiţia în care, în urma cercetării judecătoreşti, vinovăţia inculpatului în săvârşirea infracţiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanţa de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergenţele au fost lichidate şi apreciate corespunzător.

Explicaţii în acest sens se conţin în pct. 4 al Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 10 din 24 februarie 2000 potrivit cărora sentinţa de condamnare nu poate fi întemeiată pe presupuneri. Sentinţa de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergenţele apărute au fost lichidate şi apreciate corespunzător. Toate îndoielile care nu pot fi înlăturate vor fi interpretate în favoarea inculpatului.

În concordanţă cu dispoziţia art.325 alin. (1) din Codul de procedură penală, judecarea cauzei în prima instanţă se efectuează numai în privinţa persoanei puse sub învinuire şi *numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu*, care trebuie să corespundă cu strictețe dispoziţiei art. 281 alin. (2) din Codul de procedură penală, iar din conţinutul alin. (2) al aceleiaşi norme din Codul de procedură penală, modificarea învinuirii în instanţa de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului şi nu se lezează dreptul lui la apărare.

Conform dispoziţiei art.281 alin. (2) din Codul de procedură penală, ordonanţa de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: *data şi locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul şi locul naşterii persoanei puse sub învinuire*, precum şi *alte date despre persoană care au importanţă juridică în cauz*ă; formularea învinuirii cu *indicarea datei, locului, mijloacelor şi modului de săvîrşire a infracţiunii şi consecinţele ei, formelor vinovăţiei, motivelor* şi semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanţelor în virtutea cărora infracţiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracţiune, menţiunea *despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză conform articolului,* alineatului şi literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracţiunea comisă.

6.3. Instanța de judecată remarcă că, în privința inculpatului a fost pornită urmărirea penală și derulată cu respectarea legislației procesual penale în vigoare.

Subsecvent, în contextul art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, instanţa constată că inculpatelor le-a fost adusă la cunoștință atât

natura şi cauza acuzaţiei în materie penală, cât şi probele pe care se fundamentează acuzația, care a fost dată faptelor într-o manieră detaliată, prin ordonanţele de punere sub învinuire şi rechizitoriul întocmit.

6.4. În motivarea sentinţei, instanţa de judecată şi-a bazat constatările sale pe probele verbale şi în scris prezentate, dar şi în analiza faptului dacă acuzările au fost sau nu bine justificate conform standardului de dovadă *„în afara dubiilor rezonabile”*, or astfel de dovadă poate rezulta doar din coexistenţa deducerilor suficient de puternice, clare şi concordante sau similare prezumţiei de fapt necombătute, iar adiţional, poate fi luat în consideraţie comportamentul părţilor când sunt obţinute dovezile *(hotărârea Irlanda c. Regatului Unit din 18 ianuarie 1978)*.

La fel, Curtea Constituțională, prin pct. 70 din Hotărârea sa nr. 18 din 22 mai 2017, menționează că libera apreciere a probelor nu înseamnă arbitrariu, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt expuse de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii.

În același timp, Curtea Constituțională reiterează că referitor la procesul de apreciere a probelor, în jurisprudența Curții Europene s-a conturat standardul „dincolo de orice îndoială rezonabilă” *(„beyond reasonable doubt”)*, care presupune că, pentru a putea fi pronunțată o soluție de condamnare, acuzația trebuie dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

Existența unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil și instituie în sarcina acuzării obligația de a proba toate elementele vinovăției într-o manieră aptă să înlăture dubiul *(hotărârea CEDO Bragadireanu v. România, din 6 decembrie 2006; hotărârea CEDO Orhan v. Turcia din 18 iunie 2002; hotărârea CEDO Irlanda v. Regatul Unit din 18 ianuarie 1978)*.

Adițional, Curtea menționează că acest standard de probă poate fi pe deplin înțeles doar prin raportare la principiul *in dubio pro reo*, care, la rândul său, constituie o garanţie a prezumţiei de nevinovăţie. *(pct. 78-80 din Hotărîrea CC nr. 18 din 22 mai 2017)*

Astfel, potrivit art. 8 din Codul de procedură penală, concluziile despre vinovăţia persoanei de săvârşirea infracţiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, *inculpatului*.

La fel, conform pct. 102 al hotarârii Curţii Constituţionale nr. 3 din 23 februarie 2016, se consacră că procesul judiciar trebuie să fie guvernat de principii fundamentale, cum ar fi *“legalitatea, prezumţia nevinovăţiei, aflarea adevărului, oficialitatea, garantarea libertăţii şi siguranţei persoanei, dreptul la un proces echitabil prin garantarea dreptului la apărare şi al egalităţii părţilor în proces”*.

Concomitent, Curtea prin hotărârea sa nr. 10 din 16 aprilie 2010 privind revizuirea hotărârii nr. 16 din 28 mai 1998, a stabilit că *“principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului international, tratatele internaţionale ratificate şi la care Rep. Moldova a aderat sunt parte component a cadrului legal al ţării şi devin norme de drept intern”*, iar în sensul acestei interpretări, dreptul intern şi cel international reprezintă un tot întreg, astfel că prin aderarea la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a cărei interpretare se asigură de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, jurisprudenţa acesteia devine parte a dreptului intern, făcând parte din dreptul accesoriu la tratatul internaţional (soft law).

În același timp, se impune a preciza că, potrivit prevederilor art. 6 din Convenție, în dreptul la un proces echitabil se atribuie şi necesitatea motivării hotărârii. Sub acest aspect în cauzele *Hiro Balani contra Spaniei, Vandehurk contra Olandei, Ruiz Torija contra Spaniei şi Boldea*

contra României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că art.6 paragraful 1 din Convenție obligă instanțele să-și motiveze hotărârile. Amploarea acestei obligații poate varia însă în funcție de natura hotărârii, trebuind avute în vedere diversitatea solicitărilor pe care inculpatul le-a formulat în fața instanței, precum şi diferențele existente în fiecare stat contractant cu privire la dispozițiile legale obligatorii, cutume, opinii exprimate în doctrină, aplicabile în această materie.

De asemenea, CtEDO a arătat că obligația instanței de a motiva hotărârea pronunțată, este aceea de a demonstra părților că au fost ascultate *(cauza Tatishvili contra Rusiei din 2007)*. La fel, art. 6 al Convenției implică în special în sarcina instanței obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și ofertele de probă ale părților *(cauzele Perez împotriva Franței și Van de Hurk împotriva Olandei)*.

6.5. În acest mod, analizând cumulul de probe anexate la dosar, inclusiv coroborând declaraţiile părților vătămate și a martorilor cu declarațiile inculpatului, care au fost apreciate în particular şi în ansamblul lor în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) din Codul de procedură penală din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii, veridicităţii şi coroborării lor, instanța constată că fapta incriminată în rechizitoriu conform art.179 alin.(1) Cod penal, pentru care inculpatul a fost trimis în judecată există, a fost săvârșită de acesta şi întrunește semnele obligatorii ale componenţelor de infracţiune prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal potrivit argumentelor expuse *infra*.

Astfel, conform ordonanței de punere sub învinuire şi a rechizitoriului, acțiunile lui Calmîș Vasile Vasile au fost încadrate juridic în baza art.179 alin.(1) Cod penal pe faptele invocate în rechizitoriu, care la rândul său stabileşte răspunderea penală pentru *violarea de domiciliu, adică rămânerea ilegală în domiciliu sau în reşedința unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei*, iar fapta a fost comisă la 6 august 2025, în lipsa acordului și contrar voinței lui Calmîș Tudor, proprietar al imobilului, el, adică Calmîș Vasile a refuzat să părăsească locuința situată în satul *****, raionul Telenești, cu numărul cadastral *****, în pofida solicitărilor repetate ale proprietarului, care i-a cerut în mod insistent să părăsească imobilul.

6.6. În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) din Codul penal, infracţiunea este o faptă *(acţiune sau inacţiune)* prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăţie şi pasibilă de pedeapsă penală.

Conform art. 51 alin. (1) din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârşită, iar componenţa infracţiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

Potrivit art.52 alin.(1) din Codul penal, se consideră componenţă a infracţiunii totalitatea semnelor obiective şi subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracţiune concretă. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că componenţa infracţiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracţiunii potrivit unui articol concret din codul penal.

Conform art. 113 alin. (1) din Codul penal, se consideră calificare a infracţiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite şi semnele componenţei infracţiunii, prevăzute de norma penală. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracţiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală şi de către judecători.

Calificarea oficială a infracţiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală şi de către judecători. Instanţa de judecată relevă că în cauza *„Kokkinakis vs Grecia din 25 mai 1993”* CtEDO a statuat că o infracţiune trebuie să fie

definită clar prin lege. Această condiţie va fi îndeplinită atunci cînd individul poate să ştie, pornind de la prevederea normei pertinente şi la nevoie cu ajutorul interpretării ce-i este dată în jurisprudenţă, ce acte şi omisiuni sunt de natură să-i angajeze răspunderea penală.

Prin urmare, fiind cercetate nemijlocit în şedinţă de judecată, probele administrate în cadrul urmăririi penale, în ansamblu, se constată că acestea sunt pertinente și concludente, precum și coroborează între ele, nefiind stabilite anumite contradicţii esenţiale şi semnificative între probele cu martori şi cele materiale, iar în ansamblu confirmă circumstanţele expuse în învinuirea adusă inculpatului.

6.7. Respectiv, cu privire la învinuirea adusă inculpatului în baza art.179 alin.(1) Cod penal , instanţa apreciază că probele pe care se bazează învinuirea adusă de acuzatorul de stat pe acest capăt de acuzare sunt suficiente, bazate pe faptul că a fost comis violarea de domiciliu, adică rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, or dreptul garantat de art. 8 din CEDO privind inviolabilitatea vieții private și domiciliului, preluat de art. 29 din Constituția RM, în corespundere cu care domiciliul și reședința sunt inviolabile; nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliu sau reședința persoanei fără acordul acestei.

Potrivit art. 6 alin. (11) Cod de procedură penală, *domiciliu* este locuinţă sau construcţie destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau a mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), precum şi încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un alt loc de uz comun). Prin noţiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înţelege şi *orice teren privat*, automobil, navă maritimă şi fluvială privată, birou.

Deci, în sensul normei procesual-penale, prevăzută la art. 6 pct. 11) Cod de procedură penală, noțiunea de domiciliu, la care se atribuie și alte construcții auxiliare, are același sens ca și în conținutul art. 179 Cod penal.

Cu referire la componența de infractiune prevăzută de art. 179 Cod penal, instanța de judecată reține că, *obiectul juridic special al infracțiunii* îl constituie relațiile sociale referitoare la inviolabilitatea domiciliului garantată de Constituție.

Noțiunea de domiciliu desemneaza locul în care persoana își are locuința stabilă, statornică sau principală. Dreptul la domiciliu privește siguranța și bunăstarea persoanei (*Gullov v. Regatul Unit*). CEDO a extins noțiunea de domiciliu și asupra dreptului persoanei la respect al sediului său social, al agenților sale sau al locatorilor sale profesionale. Încriminând violarea la domiciliu legiuitorul a asigurat realizarea dreptului persoanei la respect social și la desfășurarea vieții personale la propria dorință, fără amestecul abuziv al reprezentaților organelor de stat sau altor persoane.

La caz instanța de judecată reține că, potrivit extrasul din Registrul bunurilor imobile *****, în care este indicat că, proprietarul bunului imobil este cet. Calmîș Tudor Cozma (născut la 28.03.1965), temeiul înscrierii fiind Extrasul nr. 261 din 16.11.2001 (f.d.11, vol.I).

Iar art. 500 din Codul civil, prevede că, (1) Proprietarul are drept de posesiune, de folosinţă şi de dispoziţie asupra bunului. (2) Dreptul de proprietate este perpetuu.

Articolul 501 din Codul civil prevede că, (1) Proprietatea este, în condiţiile legii, inviolabilă. (2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă şi prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condiţiile legii.

Articolul 509 Cod civil, prevede că, (1) Dreptul de proprietate asupra unui bun nou, realizat de persoană pentru sine se dobîndeşte de către aceasta dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (2) Dreptul de proprietate se poate dobândi, în condiţiile legii, prin ocupaţiune, act

juridic, succesiune, accesiune, ca efect al dobândirii cu bună-credinţă, uzucapiune, precum şi prin hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate.

Articolul 510 Cod civil prevede că, (1) Dreptul de proprietate este transmis dobînditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel. (2) În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndeşte la data înregistrării în registrul bunurilor imobile, cu excepţiile prevăzute de lege.

În cazul din speță, acțiunile inculpatului Calmîș Vasile Vasile au adus atingere anume inviolabilității domiciliului părţii vătămate Calmîș Tudor. Astfel, prin faptele inculpatului s-a adus atingere relațiilor sociale referitoare la inviolabilitatea domiciliului.

Latura obiectiva a infracțiunii se realizează prin două modalități: prin pătrundere sau prin rămânere ilegală în domiciliul sau reședința persoanei. Acțiunea de pătrundere - presupune violarea spațiului locativ, intrarea ilegală a faptuitorului în domiciliul persoanei; a rămâne - înseamnă a nu parasi locul în care se află faptuitorul, iar noțiunea de domiciliu desemneaza locul în care persoana își are locuință stabilă, statornică sau principală. Violare de domiciliu presupune pătrunderea și rămînerea ilegală în domiciliul (...) unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a-l părăsi, la cererea ei, acțiunea de pătrundere presupunând violarea spațiului locativ, intrarea ilegală a făptuitorului în domiciliul (...) persoanei; *infracțiunea se consideră consumată din momentul pătrunderii sau rămânerii ilegale în domiciliu*; ceea ce determina latura obiectivă a infracțiuni, care se manifestă prin fapta prejudiciabilă în formă de acțiune (...), ce se prezintă sub pătrunderea ilegală, fără consimțământul victimei, adica introducerea, contrară legii, a faptuitorului cu întreg corpul său în spațiul în care victima are domiciliul, indiferent de modul și metodele folosite.

În cazul din speță se reține că fapta inculpatului, întrunește latura obiectivă a infracțiunii incriminate, anume rămînerii ilegale, fără consimțământul victimei, în domiciliul persoanei.

Latura subiectivă a infracțiunii se săvârșește cu intenție directă. Faptuitorul este conștient de caracterul ilegal al pătrunderii sau rămînerii, fără consimțământul stăpanului, în domiciliul sau în reședința acestuia, încălcându-i astfel libertatea.

La caz se reține că, inculpatul intenționat refuză să părăsească domiciliul ce aparține lui Calmîș Tudor, iar faptul că inculpatul pretinde că acest bun i-ar fi aparținut părinților său și a bunelului său, instanța de judecată îl consideră ca fiind neîntemeiat, or inculpatul nu a prezentat nici o probă care ar confirma ca tatăl său Calmîș Vasile Cozma ar fi depus cerere în vederea dobîndirii dreptului său prin moștenire după decesului lui Calmîș Cozma, sau că astfel de cereri au fost depuse și de ceilalți copii a lui Calmîș Cozma.

Mai mult din materialel cauzei se confirmă că inculpatul cunoștea că anume Calmîș Tudor îngrijea și folosi ca un bun proprietar asupra bunurilor de pe terenul cu numarul cadastral *****.

Subiect al infracțiunii, este orice persoana fizică responsabilă, care a împlinit vârsta de 16 ani.

Prin urmare, afirmațiile părți apărării privind lipsa în acțiunile inculpatului Calmîș Vasile a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.179 alin.(1) Cod penal, instanța de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate, fiind făcute cu scopul de a se eschiva de la răspundere penală pentru fapta comisă.

6.8. Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar ca **Calmîș Vasile** să fie condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, conform semnelor calificative *„violarea de domiciliu, adică rămânerea ilegală în domiciliu sau în reşedinţa unei persoane fără consimţământul acesteia şi refuzul de a-l părăsi la cererea ei”*, reieşind din considerentele enumerate *supra*, precum şi din totalitatea probelor examinate în faza urmăririi

penale şi constatate ca fiind pertinente, concludente și veridice, care în ansamblu coroborează şi se completează între ele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert că anume inculpatul Calmîș Vasile a comis infracţiunea constatată, cu vinovăţie sub forma intenţiei directe.

Cu privire la individualizarea pedepsei.

7.1. De către acuzatorul de stat Petru Zmuncilă, în dezbaterile judiciare a fost solicitată recunoașterea inculpatului Vasile Calmîș vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale.

La rândul său, părțile vătămate Tudor Calmîș și Tamara Calmîș, cît și avocatul acestora Corina Peleavschi au susținut poziția procurorului.

Apărătorul Victor Polivenco, care acţionează în interesele inculpatului Vasile Calmîș, cît și ultimul nu s-au expus asupra pedepsei, menținînd poziția de a emite o sentință de achitare.

7.2. Potrivit art.24 alin.(2) CPP, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării şi nu exprimă alte interese decât interesele legii. În cazul săvârşirii unei infracţiuni, instanţa de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracţiune, având deplina libertate de acţiune în vederea realizării acestei operaţiuni, ţinând seama de regulile şi principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operaţiunii de individualizare a acesteia.

La individualizarea judiciară a pedepsei ce se va aplica instanţa va avea în vedere dispoziţiile art. art. 7, 75 Cod penal, respectiv: modalitatea şi împrejurările în care au fost comise infracţiunile, gradul de pericol social mediu al faptei săvârşite, de împrejurările în care au fost comisă faptele, dar şi circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

În conformitate cu art.61 alin.(1) şi (2) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanţele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârşit infracţiuni, cauzând anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea condamnaţilor, cât şi a altor persoane.

Concomitent, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală şi corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii şi pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a Codului penal şi stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanţa remarcă că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri şi restricţii ale drepturilor lui, proporţionale cu gravitatea infracţiunii săvârşite şi este suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei, statului şi întregii societăţi, perturbate prin infracţiune.

De altfel, pedeapsa este echitabilă şi atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de noi infracţiuni atât de către condamnat, cât şi de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreţ faţă de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni.

În concordanţă, instanţa consideră că o pedeapsă prea aspră generează apariţia unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecinţe contrare scopului urmărit.

În aceste sens, instanța de judecată menționează că scopul pedepsei penale nu este ca aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că pedeapsa nu trebuie privită ca *„preţul”* pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă, ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile şi urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptăţii, inclusiv prin prisma principiilor proporţionalităţii şi cel al echităţii lor.

Instanţa concluzionează că sentinţa de condamnare în prezenta cauză penală va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât şi pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracţiuni şi va constitui o garanţie şi o asigurare că drepturile şi libertăţile consfinţite în Constituţia Republicii Moldova şi alte legi ale statului sunt apărate, iar violarea lor este contracarată şi pedepsită.

În cadrul individualizării pedepsei, instanţa de judecată ține cont și de regula nr.6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniştri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancţiunilor aplicate în comunitate *(adoptată de Comitetul de Miniştri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegaţiilor de Miniştri)*, potrivit căreia „natura şi durata sancţiunilor şi măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporţională cu gravitatea infracţiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia”.

Din examinarea textului de lege invocat, rezultă că aceste criterii sunt obligatorii şi trebuie avute în vedere în procesul de stabilire şi aplicare a pedepsei.

7.3. Privind gravitatea infracţiuni prevăzute de art. 179 alin.(1) Cod penal săvârşite de către inculpat, instanţa, conform art.16 din Codul penal, atestă că infracţiunea, în funcţie de caracterul şi gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracţiunilor ușoare, comise cu intenție.

Totodată, instanța de judecată reține că Calmîș Vasile a comis infracțiunea în lipsa unor circumstanțe atenuante sau agravante prevăzute la art. 76 și 77 din Codul penal.

La locul de trai se caracterizează pozitiv, are trei copii minori la întreținere, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, iar anterior nu a fost atras la răspundere penală.

Concomitent, temeiuri pentru liberarea inculpatului Calmîș Vasile de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal nu au fost stabilite.

În continuare, instanţa de judecată conchide că art. 179 alin.(1) Cod penal stabileşte la data comiterii infracțiunii şi în prezent o pedeapsă *cu amendă în mărime de pînă la 650 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani*.

În acest mod, reieşind din opiniile participanţilor la proces, a materialelor dosarului penal şi din cele nominalizate *supra*, precum şi din sancţiunea prevăzută de norma penală, instanţa consideră că o pedeapsă care ar justifica cu adevărat scopul legii penale în acest caz, care ar contribui la corectarea condamnatului, dar şi prevenirea comiterii de noi infracţiuni de către condamnaţi, este doar aplicarea unei pedepse sub formă amendă, care este una echitabilă în raport cu persoana acestora şi cu infracţiunea săvârşită în privinţa părţii vătămate, iar în acelaşi timp nu va genera sentimente de nedreptate, dar va constitui o garanţie şi o asigurare că drepturile şi libertăţile consfinţite în Constituţia Republicii Moldova şi alte legi ale statului sunt apărate, iar violarea lor este contracarată şi pedepsită.

Astfel, reieşind din cele menţionate *supra*, instanţa va aplica în privinţa inculpatului Calmîș Vasile pentru săvârşirea infracţiunii prevăzute de art .179 alin.(1) Cod penal, o pedeapsă cu cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce consituie suma de 25000 lei.

Subsecvent, reieşind din prevederile art. 64 alin. (3^1) din Codul penal, instanţa menţionează că, inculpatul Calmîș Vasile este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral.

8. În conformitate cu prevederile articolelor 64 din Codul penal, 176, 329, 340, 384-389, 392-395 și 397 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se recunoaște vinovat **Calmîș Vasile Vasile** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) din Codul penal și se condamnă, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 25 000 (douăzeci și cinci de mii) lei.

În temeiul art. 64 alin. (3^2) din Codul penal, inculpatul Calmîș Vasile este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral

Se informează Calmîș Vasile că în baza art. 64 alin. (5) din Codul penal, în caz de eschivare cu rea-voinţă a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanţa de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenelor pedepsei maximale, prevăzute de articolul respectiv al Părţii speciale a prezentului cod. Suma amenzii se înlocuieşte cu închisoare, calculându-se o lună de închisoare pentru 100 unităţi convenţionale.

Sentinţa este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Nord, în termen de 15 (cincisprezece) zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din momentul pronunțării integrale a acesteia.

Sentința integrală este pronunțată în ședința publică pe 25 septembrie 2026.

Preşedintele şedinţei,
judecător **/semnătura/** **Eugeniu Russ**

Copia corespunde originalului,
Judecător **Eugeniu Russ**